

İnarşi

Sebep ve

Çareleri

•Anarşi, “Başboşluk. Din ve nizam tanımamak. Din ve nizam düşmanlığı. Birden başboş kalmak. Başta hükümet olmamak. Hükümetinin otoritesi kalmamış olan bir milletin durumu.”

(Abdullah Yeğın, Yeni Lügat, Anarşi maddesi) anlamına gelen Yunanca bir kelimedir.

•Bu konu ile ilgili kendi şahsi fikirlerimizi beyan yerine Üstâd Bediüzzaman Hazretleri'nin talebelerinden Mustafa Sungur Ağabey'in “10 Nisan – 18 Temmuz 1978 tarihleri arasında tefrika” (Mustafa Sungur, Söz Bediüzzaman Said Nursi'nin! Anarşi Sebep ve Çareleri, s. 7) halinde yayınlanan ve sonra da kitap haline getirilen “Söz Bediüzzaman Said Nursi'nin! Anarşi Sebep ve Çareleri” kitabından iktibaslar halinde bir derleme serisi yapmayı düşündük.

•“Kitap içinde atıflarda bulunulan Risale-i Nur Külliyyatı'na ait eserlerin muhtelif baskıları bulunduğundan, verilen sayfa numaraları” (Mustafa Sungur, Söz Bediüzzaman Said Nursi'nin! Anarşi Sebep ve Çareleri, s. 7) o zaman yapılan baskılara göre verilmiştir. “Diğer baskılarda sayfa numaralarında değişiklikler görülebilir.”

(Mustafa Sungur, Söz Bediüzzaman Said Nursi'nin! Anarşi Sebep ve Çareleri, s. 7)

•Serimizi Üstâd Bediüzzaman Hazretleri'nin (ra) ve Mustafa Sungur Ağabey'imizin (rh) ruhlarına bir Fatiha'ya vesile olması temennisiyle kaleme alıyoruz.

•*Metin içinde bazı yerlerde köşeli parantez içinde ek notlar tarafımıza aittir. « » işaretleri içindeki ifadeler direkt alıntılardır. Yazılardan iktibas suretiyle alıntı yapılmıştır. Yazıların tamamı alınmamıştır.*

SEBEPLER

«32 SENE ÖNCEKİ BİR MEKTUP

- [1978 yılında bu kitap yayınlandığı için 32 sene öncesi 1946 olmaktadır.]

Bazı dostlar hatırlattılar: Üstâd Bediüzzaman Said Nursî Hazretleri'nin bugünkü hadiseler hakkında fikir ve beyanâtı, mütalaaları yok mu ki?.. Neden yazmıyorsunuz? Anarşi yalnız Türkiye'nin değil, tüm dünyanın en mühim meselesi oldu. Devletin bekası, milletin var veya yok oluşu gibi çok nazik bir devrede bulunuyoruz.

Bu ikazlar karşısında merhum muazzez Üstad'ın beyanlarından, haykırışlarından bazılarını derleyerek bütün vatanperverlerin, milliyetperverlerin ve hamiyetperverlerin nazar-ı dikkatlerine takdim etmeyi düşündük. Bu takdimin ötesinde derin mütalaa ve izahları, bütün akl-ı selim sahibi muharrirlere, vatanseverlere havale ediyoruz.

“Siz dünyevî çok diplomatları her zaman dinliyorsunuz; bir parça da âhîret hesabına konuşan, benim gibi kabir kapısında vatandaşların haline ağlayan bir biçareyi dinlemek lâzımdır.” diye ta 1946'larda millet ve vatani tehdid eden tehlikelere parmak basarak zamanın selâhiyetli mercilerini ikaz eden ve bu beyanları sebebiyle gadre uğrayan bir vatanperverin ağlamalarını şimdi hadiseler söylüyor, memleketler, beldeler dile getiriyor.

Artık şahsi nüfuz temini iddialarına da yer ve zaman kalmadı. Dünyadan çekileli 20 seneye yaklaşan bir zatın 32 sene önce yazdığı şu mektupta, ileriye gören bir âlimin vatani ve milleti için duyduğu endişe ve ızdıraptan başka ne bulunabilir?

Bakın, “Eski Dahiliye Vekili, şimdi parti kâtib-i umumisi Hilmi Bey” hitabıyla 1946 yılında Halk Partisi Genel

Sekreteri Hilmi Uran'a gönderdiği mektubunda Bediüzzaman Said Nursî ne diyor:

“Bin seneden beri âlem-i İslâmiyet’i kahramanlığı ile memnun eden ve vahdet-i İslâmiyeyi muhafaza eden ve âlem-i beşeriyetin küfr-ü mutlakdan ve dalaletten şanlı bir surette kurtulmasına büyük bir vesile olan Türk milleti ve Türkleşmiş olanların din kardeşleri; eğer şimdi, eski zaman gibi kahramancasına Kur’an’a ve hakaik-i imana sahip çıkmazsanız ve doğrudan doğruya hakaik-i Kur’aniye ve imaniyeyi tervice çalışmazsanız, size kat’iyen haber veriyorum ve kat’î hüccetlerle ispat ederim ki âlem-i İslâm’ın muhabbet ve uhuvveti yerine, dehşetli bir nefret ve kahraman kardeşi ve kumandanı olan Türk milletine bir adâvet ve şimdi âlem-i İslâm’ı mahva çalışan küfr-ü mutlak altındaki anarşiliğe mağlup olup âlem-i İslâm’ın kalesi ve şanlı ordusu olan bu Türk milletinin parça parça olmasına ve şark-ı şimalîden çıkan dehşetli ejderhanın istila etmesine sebebiyet vereceksiniz.”

Bediüzzaman Hazretleri, tehlikeye parmak bastıktan sonra çıkış yolunu da gösteriyor. Mektubuna devamla diyor ki: “Evet, hariçte iki dehşetli cereyana karşı bu kahraman millet, Kur’an kuvvetiyle dayanabilir.

Yoksa **küfr-ü mutlakı, istibdad-ı mutlakı, sefahet-i mutlakı** ve ehl-i namusun servetini serserilere ibahe etmesini âlet ederek dehşetli bir kuvvetle gelen bir cereyanı durduracak ancak İslâmiyet hakikatiyle mezcolmuş, ittihat etmiş ve bütün mazideki şerefini İslâmiyet’te bulmuş olan bu milletteki din kuvveti ve iman bütünlüğüdür.

Evet, bu milletin hamiyetperverleri, milliyetperverleri, her şeyden evvel bu mümtezc, müttehid milliyetin can damarı hükmünde olan hakaik-i Kur’aniye yi terbiye-i medeniye yerine ikame etmek ve düstur-u hareket yapmakla o cereyanı

durdurur inşâallah!”» (Mustafa Sungur, Söz Bediüzzaman Said Nursî'nin! Anarşi Sebep ve Çareleri, s. 19-21)

•«Üstâd “Batılılaşsın, Avrupalı gibi olsun“ düşüncesiyle İslâm'dan uzaklaştırılmaya çalışılan gençliğin Avrupa solcusu, komünisti gibi olmayacağını, kelimenin tam manâsıyla anarşist halini alacağını bildiriyor. Bu hakikati Hazreti Üstad daha evvel de beyan etmişti. Risale-i Nur Külliyyatının ilk telif yılları olan **1926'larda şunları yazıyordu:**

“Dikkat et, bu milletin bazılarının din ile bağlandıkları rabitaları kopmasın! Eğer böyle ahmakane körü körüne topuzların altında bazılarının dinden rabitaları kopsa, o vakit hayat-ı içtimaiyede bir semm-i kâtil hükmünde o dinsizler zarar verecekler. Çünkü mürtedin vicdanı tamam bozulduğundan hayat-ı içtimaiyeye zehir olur.”

(Bediüzzaman Said Nursî, Lem'alar, s. 112)

Onun için Üstad, “Bir Müslüman ecnebilerle kıyas edilemez” diyor. Allah korusun, bozulduğu takdirde çok daha fena, yıkıcı ve tahripçi olacağını bildiriyor. Hilmi Uran'a yazdığı mektubu okumaya devam edelim:

“Sâlisen: Size karşı elbette çok cihetlerde dâhilî ve haricî muarızlar var. Eğer bu muarızlarınız hakaik-i imaniye namına çıksaydı birden sizi mağlup ederdi. Çünkü bu milletin yüzde doksanı, bin seneden beri an'ane-i İslâmiye ile ruh ve kalp ile bağlanmış. Zahiren muhalif-i fitratındaki emre, itaat cihetiyle serfûrû etse de kalben bağlanmaz.

Hem bir Müslüman, başka milletler gibi değil. Eğer dinini bıraksa anarşist olur, hiçbir kayıt altında kalamaz; istibdad-ı mutlaktan, rüşvet-i mutlakadan başka hiçbir terbiye ve tedbirle idare edilmez.

Bu hakikatin çok hüccetleri, çok misalleri var. Kısa kesip sizin zekâvetinize havale ediyorum.

Bu asrın Kur'an'a şiddet-i ihtiyacını hissetmekte İsveç, Norveç, Finlandiya'dan geri kalmamak size elzemdir.^(*)[...]”
(Bediüzzaman Said Nursî, Emirdağ Lâhikası, s. 214-216)
(Mustafa Sungur, Söz Bediüzzaman Said Nursî'nin! Anarşi Sebep ve Çareleri, s. 21-23)

Selam ve dua ile.
Nurani Müdafa
Tanzim ve Tasnif: Abdulkadir Çelebioğlu

(*) Bediüzzaman Hazretleri'nin bu mektubu yazdığı yıllarda, bazı Avrupa ülkelerinde Kur'an'a karşı bir alaka belirmişti. Finlandiya'da Kur'an-ı Kerim'in Fince meali neşredilmiş; İsveç, Norveç ve Danimarka'da Kur'an üzerinde araştırma yapan âlimler, cemiyetlerindeki ahlaki çöküntüyü, ancak Kur'an'ın getirdiği hakikatlerin önleyebileceği neticesine varmışlardı.»

❧MAKES BULAMAYAN İKAZLAR❧

Bediüzzaman Hazretleri, son senelerde vatani sarsan tehlikeleri, yıllar önce daha bu tehlikelerin tohumları atılırken görmüş ve tehlikeyi önlemek için bütün azm ve iradesi ile çalışmıştır. O zamanki devlet selahiyetleri, Bediüzzaman'ın bu gayretlerine kulak vermek şöyle dursun, hakiki tehlikeyi bir yana bırakarak güya Bediüzzaman Hazretlerini bir tehlike olarak görmüşler ve onu susturmak için akla gelmedik tertiplere, eza ve cefalara müracaat etmişlerdir.

Üstad Hazretleri'nin bir müdafaasından aldığım şu cümle, bu durumu ortaya koymaktadır: “Hem beklerdim ki: Vatanimizde anarşiliğe inkılab eden komünist tehlikesine karşı Nurların hizmeti ne derecededir ve bu mübarek vatan bu dehşetli seyelandan nasıl muhafaza edilecek?” gibi dağ misillü meselelerin sorulmasının lüzumu varken, sinek kanadı kadar ehemmiyeti olmayan ve hiçbir medar-ı mes'uliyet olmayan cüz'î ve şahsî ve garazkârların iftiralarıyla habbe, kubbeler yapılmış meseleler için bu ağır şerait altında hiç ömrümde çekmediğim bir perişaniyetime sebebiyet verildi.” (Bediüzzaman Said Nursî, Şualar, s. 318)

Zamanın idarecileri için memleketin geleceğini kaplayan tehlikeler bir endişe mevzuu teşkil etmiyordu. Komünizm ve anarşi gibi devleti temellerinden sarsacak bir tehlike üzerin de durmak ihtiyacını hissetmeyenler, Üstad Hazretlerinin şahsıyla uğraşmayı kendilerine âdeta vazife edinmişlerdi. Gerçi bu gayretler, Üstad Hazretlerini susturamadı, milletimizin ona olan teveccühünü kıramadı. Fakat bu arada atı alan anarşi de hayli mesafe kat etti..» (Mustafa Sungur, Söz Bediüzzaman Said Nursî'nin! Anarşi Sebep ve Çareleri, s. 24-25)

«Evet, “milleti medenileştireceğiz, terakki edeceğiz” diye düşülen en büyük hata, bu milleti dininden uzaklaştırarak dün yaya sevk etmeye çalışmakla olmuştur.

Sanki din, bu milletin ilerlemesine mani imiş, sanki dinine bağlı vatandaşın dünya ile uğraşması mümkün değilmiş, gibi, maddi terakkinin bir şartı, maneviyattan uzaklaşmak şeklinde telâkki edilmiştir. Netice de arzu edilen şey gerçekleşmediği gibi, memleketin emniyet ve asayişi de tehlikeye düşürülmüştür.

Bediüzzaman’ın bu husustaki teşhisinin de en büyük şahidi, bu satırların yazılışından bu yana geçen yarım asrın hadiseleridir. Bediüzzaman Hazretleri, fen, sanat ve terakkiyata ait meselelerde Avrupa’nın taklit edilmesine karşı değildir. Onun muhalefet ettiği şey, fenni ve sanatı bırakıp da sefahet ve batıl fikirlerde Avrupa mukallitliğine saplanmaktan ibarettir.

Bu hususta Bediüzzaman, “Kesb-i medeniyette Japonlara iktida lâzımdır” der ve kendi milli geleneklerinden fedakârlık etmek sizin medeniyetin en üst seviyesine ulaşan Japonlar gibi, bizim de milli ve manevi değerlerimizi muhafaza etmek suretiyle garbın seviyesine erişmemiz icab ettiğini söyler.

Bediüzzaman’a göre fen, sanat ve terakkiyat Avrupa’nın değil, umumun malıdır. O, Avrupa’nın sırf İslâm’dan uzaklaşmak için taklid edilmesine karşı çıkar ve **der ki**:

“Ey bu vatan gençleri! Frenkleri taklide çalışmayınız!

Âyâ Avrupa’nın size ettikleri hadsiz zulüm ve adâvetten sonra, hangi akıl ile onların sefahet ve bâtil efkârlarına ittiba edip emniyet ediyorsunuz?

Yok! Yok! Sefihane taklit edenler, ittiba değil belki şüursuz olarak onların safına iltihak edip kendi kendinizi ve kardeşlerinizi idam ediyorsunuz.

Âgâh olunuz ki siz ahlâksızcasına ittiba ettikçe hamiyet davasında yalancılık ediyorsunuz! Çünkü şu surette ittibanız,

milliyetinize karşı bir istihfaktır ve millete bir istihzadır!”

(Bediüzzaman Said Nursî, Lem’alar, s. 111)» (

Mustafa Sungur, Söz Bediüzzaman Said Nursî’nin! Anarşi Sebep ve Çareleri, s. 26-27)

Selam ve dua ile.

Nurani Müdafa

Tanzim ve Tasnif: Abdulkadir Çelebioğlu

☞BEDİÜZZAMAN İLE NEDEN UĞRAŞTILAR?☜

Bilindiği gibi Tanzimatla birlikte bizde bir Avrupalılaşıma hevesi başgöstermişti. Gerçi Bediüzzaman Hazretleri yukarıda da arz ettiğimiz gibi [yani bir önceki tefrika edilmiş yazıda] ilim ve teknikte Avrupa'nın örnek alınmasına karşı değildi. Bediüzzaman, aynı zamanda hürriyetin de hararetli bir taraftarıydı. Hürriyet hareketinin başlangıcında

Şarktaki aşiretleri dolaşarak bu hareketi müdafaa ediyor, bu hususta eserler telif ediyordu. Fakat diğer taraftan da Üstad, hürriyet hareketinin öncülerini de “Meşrutiyeti, meşruiyet ünvanıyla telakki ve telkin ediniz. Tâ, yeni ve dinsiz bir istibdad, pis eliyle o mübarek ağrazına siper etmekle lekedar etmesin” şeklinde beyanlarıyla ikaz ediyordu.

Daha sonra 1935 yılında Eskişehir’de muhakeme edilirken cumhuriyet hakkındaki fikri sorulduğu zaman verdiği karşılık şu olmuştur: “Eskişehir mahkeme reisinden başka daha sizler dünyaya gelmeden benim dindar bir cumhuriyetçi olduğumu, elinizdeki Tarihçe Hayatım isbat eder!” (Bediüzzaman Said Nursî, Şualar, s. 304)

Fakat Bediüzzaman Hazretlerinin anladığı hürriyet ve cumhuriyet, sadece isimden ibaret bir hürriyet ve cumhuriyet değildi. İstibdad sadece isim değiştirmek suretiyle başka bir kılıkla karşımıza çıkacak olduktan sonra, o isimden ibaret hürriyetin, meşrutiyetin ya da cumhuriyetin ne mânâsı kalırdı!

Bu, meselenin bir tarafı...

Diğer taraftan, cemiyet bünyesinde yeni bir tanzim hareketine girilirken, çok dikkatli davranmak gerekiyordu. Aksi takdirde başlangıçta az da olsa girişilecek menfi hareketlerin, ileride büyük ve vahim neticeler doğurması kaçınılmazdı. İşte, yukarıya aldığımız beyanında “hürriyetçilerin ahlâk-ı içtimâiyede ve dinde ve seciye-i

milliyede bir derece lâübâlilik göstermeleriyle, yirmi otuz sene sonra; dince, ahlakça, namusça şimdiki vaziyeti gösterdiği cihetinde...” diyerek Üstad bu hakikate işaret etmekte ve Cumhuriyetçilere, aynı hataya düşmemeleri için ikazda bulunmaktadır. Fakat o zaman hakim olan zihniyet için cumhuriyet de Avrupalılaşmak da başka manalar taşıyordu.

Tekniğiyle, medeniyetiyle değil, âdet ve inançlarıyla Avrupalı bir millet meydana getirilmek isteniyordu. Günün moda tabiriyle “asrileşecek”, “**küçük bir Amerika**” olup çıkacaktık. Bediüzzaman Hazretlerine göre asrileşmek, başka bir millet olmaya çalışmaktan çok farklı bir şeydi. Üstelik onun ideali, “küçük bir Amerika” çerçevesine sığdıramayacak kadar da genişti. Batılılar bugünkü medeniyet seviyelerine öküz arabasıyla geldiler, biz balonla uçarak kısa zamanda onları geride bırakacağız diyordu Üstâd.»

(Mustafa Sungur, Söz Bediüzzaman Said Nursî'nin! Anarşi Sebep ve Çareleri, s. 31-32)

«Bütün milleti, bütün İslâm âlemini, bütün insanlığı, hatta bütün mahlûkatı kucaklayan bir gönül: İşte Bediüzzaman Said Nursî burdur! Böyle bir gönül genişliği içinde Üstad, dünyanın geçirmekte olduğu ve yurdumuzu da tesiri içine alan bir büyük buhran karşısında bigâne kalamazdı. Bilhassa baştaki idarecilerin bu buhranı teşhis etmekten ve milletin istikbalini görmekten aciz kaldıkları bir devrede Bediüzzaman Said Nursî gibi ileri görüşlü bir alimi, ikaz vazifesini yerine getirmekten zindanlar da alıkoyamazdı. “**Dünya, büyük bir manevî buhran geçiriyor.**»

Manevî temelleri sarsılan Garp cemiyeti içinde doğan bir hastalık, bir veba, bir taun felaketi gittikçe yeryüzüne dağılıyor. Bu müthiş sâri illete karşı, İslâm cemiyeti ne gibi çarelerle karşı koyacak? Garb'ın çürümüş, kokmuş, tefessüh etmiş, bâtil formülleriyle mi?

Yoksa İslâm cemiyetinin ter ü taze iman esaslarıyla mı? Büyük kafaları gaflet içinde görüyorum. İman kalesini, küfrün çürük direkleri tutamaz. Onun için ben yalnız iman üzerine mesaimi teksif etmiş bulunuyorum.”
(Bediüzzaman Said Nursî, Tarihçe-i Hayat, s. 553)

“**Büyük Kafalar**”, Üstad Hazretleri’ni susturmak için çareler araştırırken o, böyle şeylere ehemmiyet vermiyordu. Bediüzzaman nefesine gelecek tehlikeler sebebiyle vatan ve millet hizmetinden geri duracak bir kişi değildi. Onun fedakârlığının ne büyük ölçülere ulaştığını anlatmak bu sütunların kârı değildir. Bir örnek olarak, Afyon hapsinde maruz kaldığı muamelelerden bir nebze söz etmek isteriz. Üstad Hazretleri hakkında Denizli Ağır Ceza Mahkemesindeki muhakemesinde ittifakla beraat kararı verildikten ve eserleri kendisine iade edildikten sonra, 1947 nihayetinde arasında bizim de bulunduğumuz talebeleri ile birlikte tekrar tevkif edildi ve Afyon Ağır Ceza Mahkemesinde muhakemesine başlandı.

Muhakeme sırasında Üstad, Afyon Cezaevinde 20 ay kaldı. Bu 20 ay zarfında, o sıralarda 75 yaşında bulunan ve hasta olan Bediüzzaman Hazretleri’nin hayatına kastetmek için her türlü çareye başvuruldu. **Pencerelerin buz tuttuğu şiddetli kış günlerinde Üstad**, altmış kişilik sobasız bir koğuşta yalnız başına bırakıldı, talebelerinden bir tek kişi ile görüşmesine izin verilmedi.

Bu şartlar altında, Üstad’ı bir de yemeğine zehir katarak öldürmeye teşebbüs ettiler. Şiddetli zehrin acısıyla kıvrandığı sıralarda bile yanına kimse bırakılmadı. Onunla görüşmeye teşebbüs eden talebeleri insafsızca kırbaçlandı. Bunlar başkasından dinlediğim hikâyeler değil. İçinde bulunduğum, gördüğüm, şahit olduğum hadiseler... O zaman on sekiz yaşındaydım.» (Mustafa Sungur, Söz Bediüzzaman Said Nursî’nin! Anarşi Sebep ve Çareleri, s. 34-35)

«“Kur’ân’ımız yeryüzünde cemaatsiz kalırsa cenneti de istemem, orası da bana zindan olur. Milletimizin imanını selâmette görürsem cehennemin alevleri içinde yanmaya razıyım. Çünkü vücudum yanarken gönlüm gül gülistan olur.” (Bediüzzaman Said Nursî, Tarihçe-i Hayat, s. 554)

Uğradığı bütün muamelelere rağmen, Üstad Hazretleri davasından bir an geri durmadığı, bir nebze fedakarlık etmediği gibi, bu muameleleri kendisine reva görenlere karşı da gönlünde hiçbir zaman kin ve intikam hissi beslememiştir. Dedik ya, o gönül, kainatı kucaklayan bir şefkat abidesi! Kin, intikam ve şahsi garazlar o gönülde kendine yer bulamaz!» (Mustafa Sungur, Söz Bediüzzaman Said Nursî’nin! Anarşi Sebep ve Çareleri, s. 37)

Selam ve dua ile.

Nurani Müdafı

Tanzim ve Tasnif: Abdulkadir Çelebioğlu

∞ RİSALE-İ NUR OLMASAYDI... ∞

Risale-i Nur'un öyle bir devirde yüz binlerce kişinin imanını kurtarmaya vesile olması, küçümsenecek bir hadise değildir.

Milletin dinine ve an'anelerine yöneltlen külli taarruzlara karşı o zaman Risale-i Nur gibi bir hareket ortaya çıkmamış olsaydı, anarşinin bugün ulaştığı merhale belki de çoktan geride bırakılmış olacak, memleket geri dönülmesi mümkün olmayan bir felaketin içine çoktan yuvarlanıp gidecekti. 1950 öncelerine erişenler, iyi bilirler. Kısaca o günlerin şartlarını hatırlamaya çalışalım.

Devir, laiklik adı altında dini inançların ve her türlü dinî hareketin bastırılmak istendiği bir devirdi. Garptaki laik devletler, dinin yanında yer aldığı halde bizde laiklik devletin dine karşı cephe alması şeklinde telâkki ediliyordu. Devlet, ezanı yasaklamak gibi icraata girişebiliyordu. İslâmiyeti tahrip ve tağyir gayretleri devlet eliyle yürütülüyordu.» (Mustafa Sungur, Söz Bediüzzaman Said Nursî'nin! Anarşi Sebep ve Çareleri, s. 39)

«Bediüzzaman Said Nursî Hazretleri böyle bir vasatta [yani dinî neşriyatların yapılmasına izin verilmediği bir dönemde] mücadele vermiştir. Bir hocanın bir talebeye Kur'ân okumasını öğretmesi gibi en basit dini hareketlerin jandarma dipçiğiyle ve insafsızca bastırıldığı, âlimlerin küçük bir dini risale bile neşredemedikleri devirlerde Bediüzzaman Hazretleri beş bin sayfalık [o tarihteki kitapların yazı puntosuna göre bu sayı verilmiştir. Günümüzdeki baskılarda altı bin küsur sayfalık] Risale-i Nur Külliyyatı'nı telif ve çeşitli yollardan neşretmeyi başarmıştır.

Bu eserleri okuyarak iman hakikatlerini öğrenen bahtiyar insanların meydana getirdiği büyük bir cemaat devlet eliyle dine ve manevi değerlerimize karşı yürütülen baskı ve terör

hareketlerine karşı metanetle mukavemet etmiş, inançlarından en küçük bir taviz vermeyerek din-i İslâm'ı memleket sathında yaşamışlardır.

Rahatça söyleyebiliriz ki, o dehşetli devirde aleni olarak İslamiyet'i yaşayan ve yaşatan ve bu uğurda her türlü zulme kahramanca göğüs germekten çekinmeyen böyle bir cemaatin bulunması, bu gün minarelerimizden “**Allahu Ekber**” sedasını hala işitiyor olmamızın başlıca sebebidir.»
(Mustafa Sungur, Söz Bediüzzaman Said Nursî'nin! Anarşi Sebep ve Çareleri, s. 41)

Selam ve dua ile.

Nurani Müdafa

Tanzim ve Tasnif: Abdulkadir Çelebioğlu

AVRUPA NASIL İLERLEDİ, BİZ NASIL GERİ KALDIK?

Avrupa'nın terakkisini Bediüzzaman Hazretleri biri maddî, diğeri manevî olmak üzere iki sebebe bağlıyor. Meşrutiyetin ilk senelerinde telif ettiği “Sünuhat” adlı eserinde, bu sebeplerden birincisini şöyle izah ediyor:

“Birinci sebep: Umum Hristiyan'ın kilisesi ve mâden-i hayatı olan Avrupa'nın vaziyet-i fitriyesidir. Zira dardır, güzeldir, demir mâdenidir, girintili çıkıntılıdır. Deniz ve enharı bağırırsaklarıdır, bâriddir.

Evet, Avrupa, Küre-i Zemin'in hums-u öşrü iken, nev-i beşerin bir rub'unu letafet-i fitriyesi ile kendine çekmiş. Hikmeten sâbittir ki; efrad-ı kesîrenin içtimaı, ihtiyacatı intac eder. Görenek gibi çok esbab ile tekessür eden hacât, zeminin kuvve-i nâbitesine sığmaz.

İşte şu noktadan ihtiyaç san'ata ve merak ilme ve sıkıntı vesait-i sefâhete hocalık edip tâlime başlarlar.”

(Bediüzzaman Said Nursî, Sünuhat, s. 58)

Yani Avrupa, coğrafi vaziyeti itibarıyla ve umum Hristiyanlığın merkezi olması cihetiyle, insanları kendisine çekmiştir. Nüfus kesafeti, diğer kitaplardan daha fazladır. Ve bariddir, yani soğuktur. Soğuk iklimin neticesi ise, Üstad'ın “Muhâkemat” adlı eserinde izah ettiği gibi, “her şeyi geç almak ve geç de bırakmak ve metanet etmek”tir. (Bediüzzaman Said Nursî, Muhâkemat, s. 38)» (Mustafa Sungur, Söz Bediüzzaman Said Nursî'nin! Anarşi Sebep ve Çareleri, s. 42-43)

«“Görülüyor mu ki; en hürriyetperver maskesini takan İngiliz elini uzatıp arıyor. Nerede Hristiyan bulsa, hayat veriyor. İşte Habeş, Sudan. İşte Tayyar, Ertuşî. İşte Lübnan,

Havran. İşte Mal-Sur ve Arnavut. İşte Kürd ve Ermeni, Türk ve Rum ilâ âhir...

Elhasıl: Onları canlandıran emeldir ve bizi öldüren yeistir. Meşhurdur ki, biri demiş: “Eğer bir nokta-i istinad bulsam, küre-i zemini yerinden oynatırım.” Bu faraziyede acib bir nokta vardır. Demek bu küçücük insan, nokta-i istinad bulsa, küre gibi büyük işleri çevirebilir.”

(Bediüzzaman Said Nursî, Sünuhat, s. 59-60)

İşte Avrupa'nın eline, dünyanın mizanını bozacak kadar büyük kuvveti veren, Hristiyanlık hasebiyle aralarındaki birleşme ve yardımlaşmadan ibaret olan nokta-i istinaddan ibarettir. Bu nokta-i istinadın vücuda gelmesi, mutaassıp bir ittihadla olmuştur. Mazide cehil, vahşet ve taassup sebebiyle İslâm'a karşı birleşerek Haçlı orduları teşkil eden Avrupalı, bir yandan bu birlikten kuvvet elde ederken, diğer taraftan dahil de papazların tahakkümleri ve engizisyon tazyikatı karşısında bir mukavemet ruhu doğmuş ve bu ruh, istidatlarını inkişaf ettirmiştir.

Bizde ise, medeniyetin zirvesine ulaştıktan sonra hakim olan rehavet, gayret ve müsabaka gibi terakkinin başlıca sebepleri olan istidatların körelmesine yol açmıştır. Böylece ortaya, Hristiyan Avrupa'nın İslâm dünyasına faikiyeti gibi garip bir durum çıkmıştır.

Vaziyet kısaca bundan ibarettir. Yani Avrupa ile aramızdaki uçurumun meydana çıkması İslâmiyet'in – hâşâ – kusurundan ve Hristiyanlığın meziyetlerinden değil, tam tersine İslâm'ın bazı düsturları Avrupalının sahip çıkmasından olmuştur. Bediüzzaman Hazretleri'nin Muhâkemat'ta belirttiği gibi, “Mehasin-i medeniyet denilen emirler, şeriatın başka şekle çevrilmiş birer mes'elesidir.”

(Bediüzzaman Said Nursî, Muhâkemat, s. 39)

Garp medeniyetinde insanların menfaatine ne varsa, hepsinin bin dört yüz sene önce İslâm şariatının vaz' ettiği düsturlarda mevcut bulunduğu görülür. Siz bu düsturlara ister medeniyet deyiniz, ister başka isimler takınız, hakikat olan şudur:

İslâmiyet'in ferdî ve içtimâî hayatta ortaya koyduğu **dürüstlük, yardımlaşma, teşrik-i mesai, çalışmaya teşvik** gibi hadsiz düsturlarından sadece bir kısmını tatbik etmekle Batı dünyası bugünkü medeniyet seviyesine ulaşmıştır. Bizim parlak bir medeniyetten bugünkü vaziyete düşmemizin sebebini ise, bu düsturları bir yana bırakmamızdan başka yerde aramak beyhudedir.

Müslümanları Batılılaştırarak [ortadan] kaldırmak fikrinin altında böyle bir beyhude gayret yatar. Zira kör bir Batı taklitçiliğinin temel felsefesi, "Hıristiyanlığın malı olmayan medeniyeti ona mal etmek, İslamiyet'in düşmanı olan tedenniye ona dost göstermektir." Böyleleri, sanki Avrupa'nın hiç kötülüğü yokmuş ve bize zararı dokunmamış gibi bütün iyi tarafları nazara vermek ve bizim de sanki hiç iyiliğimiz yokmuş gibi hep hata ve noksanlarımızı dile dolayarak bu ikisini birbirine mukayese etmek suretiyle hakikatleri ters göstermeye çalışmışlardır.

Bediüzzaman Hazretleri, eserlerinin birçok yerinde işaret ettiği bir hakikati, Sünuhat adlı eserinde şöyle ifade ediyor: "Tarih bize gösteriyor ki, İslâm ne derece dine temessük etmiş ise, terakki etmiş. Ne vakit dinde zaaf göstermişse, tedenni etmiştir. Başka dinde, bilakis kuvveti zamanında vahşet, zaaf samanında temeddün hâsıl olmuştur." (Bediüzzaman Said Nursî, Sünuhat, s. 36)» (Mustafa Sungur, Söz Bediüzzaman Said Nursî'nin! Anarşi Sebep ve Çareleri, s. 45-46)

Selam ve dua ile.

Nurani Müdafa

Tanzim ve Tasnif: Abdulkadir Çelebioğlu

FRANSIZ İHTİLALİ BİZE ÖRNEK OLAMAZ

Evet, insanlığın yüz karası engizisyon işkenceleri ve benzeri vahşet ve zulümler, Avrupa'da Hristiyanlık taassubunun en kuvvetli olduğu devirlerde cereyan etmiştir. Avrupalılar bu taassubun perdesini yırtmak suretiyle vahşetten kurtulmak ve medenileşmek fırsatını bulabilmişlerdir. Bizdeki Avrupa hayranları da bu noktadan hareketle, "İşte", demişler. "Madem Avrupalı Hristiyanlıktan uzaklaşarak medenileşti. Biz de İslâmiyetten uzaklaşarak terakki edip medeni olacağız." Acaba öyle mi? Sözü yine Bediüzzaman Said Nursî Hazretleri'ne bırakıyoruz.

Mektubat'ın 407'nci sayfasından: "Din-i İsevîde yalnız esasat-ı diniye Hazret-i İsa Aleyhisselâm'dan alındı. Hayat-ı içtimaiyeye ve fûruat-ı şer'iyeye dair ekser ahkâmlar, Havariyyun ve sair rüesa-yı ruhaniye tarafından teşkil edildi. Kısım-ı a'zamı, kütüb-ü sâbika-i mukaddeseden alındı. Hazret-i İsa Aleyhisselâm, dünyaca hâkim ve sultan olmadığından ve kavanin-i umumiye-i içtimaiyeye merci olmadığından esasat-ı diniyesi, hariçten bir libas giydirilmiş gibi şeriat-ı Hristiyanîye namına örfî kanunlar, medeni düsturlar alınmış, başka bir suret verilmiş.

Bu suret tebdil edilse, o libas değiştirilse yine Hazret-i İsa Aleyhisselâm'ın esas dini bâki kalabilir. Hazret-i İsa aleyhisselâmı inkâr ve tekzip çıkmaz."

[Bediüzzaman Said Nursî, Mektubat, s. 407]

Evet, Hristiyanlıkta reform yapanlar, o dinin esaslarına dokunmamışlar ki... Çünkü değiştirdikleri kanunlar ve esaslar, zaten Hazret-i İsa Aleyhisselâm tarafından vaz edilmemiş Hazret-i İsa Aleyhisselâm'ın getirdiği şeriatın, insanların içtimaî hayatını tanzim etmek gibi bir iddiası yoktu. Eğer olsaydı ve reformcuların değiştirdikleri esaslar Hazret-i İsa Aleyhisselâm tarafından getirilen esaslar olsaydı, yapılan

şey reform değil, Hristiyanlık dinini değiştirip yerine başka bir din ikame etmek olacaktı. Ama böyle olmamıştır. Dolayısıyla, Hristiyanlıkta yapılan reformdan, Hazret-i İsa Aleyhisselam'ı inkâr mânâsı çıkarılamaz. Peki, ya İslâmiyet?

Bediüzzaman Hazretleri devam ediyor: “Halbuki din ve şeriat-ı İslâmiyenin sahibi olan Fahr-i Âlem aleyhissalâtü vesselâm iki cihanın sultanı, şark ve garp ve Endülüs ve Hint, birer taht-ı saltanatı olduğundan din-i İslâm'ın esasatını bizzat kendisi gösterdiği gibi o dinin teferruatını ve sair ahkâmını, hattâ en cüz'î âdabını dahi bizzat o getiriyor, o haber veriyor, o emir veriyor.

Demek **füruat-ı İslâmiye**, değişmeye kabil bir libas hükmünde değil ki onlar tebdil edilse esas-ı din bâki kalabilsin. Belki esas-ı dine bir cesettir, lâekall bir cilttir. Onunla imtizaç ve iltiham etmiş, kabil-i tefrik değildir. Onları tebdil etmek, doğrudan doğruya sahib-i şeriatı inkâr ve tekzip etmek çıkar.”

Bediüzzaman Hazretleri, Hristiyanlık ile İslâmiyet arasındaki bu farkı izah ettikten sonra bir suali de şöyle cevaplandırıyor: “Ehl-i bid'a, dinsizliklerine ve ilhadlarına şöyle bir bahane buluyorlar. Diyorlar ki: ‘Âlem-i insaniyetin müteselsil hâdisatına sebep olan Fransız İhtilal-i Kebiri'nde, papazlara ve rüesa-yı ruhaniyeye ve onların mezheb-i hâssı olan Katolik mezhebine hücum edildi ve tahrip edildi. Sonra çokları tarafından tasvip edildi. Frenkler dahi ondan sonra daha ziyade terakki ettiler?’

Elcevap: Bu kıyasın dahi evvelki kıyaslar gibi farkı zahirdir. Çünkü Fransızlarda, havas ve hükûmet adamları elinde çok zaman din-i Hristiyanî, bâhusus Katolik mezhebi; bir vasita-i tahakküm ve istibdat olmuştu. Havas, o vasita ile nüfuzlarını avam üzerinde idame ediyorlardı.

Ve “serseri” tabir ettikleri avam tabakasında intibaha gelen hamiyet-perverlerini ve havas zalimlerin istibdadına karşı

hücum eden hürriyetperverlerin mütefekkir kısımlarını ezmeye vasıta olduğundan ve dört yüz seneye yakın Frengistanda ihtilaller ile istirahat-i beşeriye bozmaya ve hayat-ı içtimaiye zîr ü zeber etmeye bir sebep telakki edildiğinden o mezhebe, dinsizlik namına değil belki Hristiyanlığın diğer bir mezhebi namına hücum edildi. Ve tabaka-i avamda ve feylesoflarda bir küsmek, bir adâvet hasıl olmuştu ki malûm hâdise-i tarihiye vukua gelmiştir.

Halbuki din-i Muhammedî (asm) ve şeriat-ı İslâmiyeye karşı; hiçbir mazlumun, hiçbir mütefekkirin hakkı yoktur ki ondan şekva etsin. Çünkü onları küstürmüyor, onları himaye ediyor. Tarih-i İslâm meydandadır. İslâmlar içinde bir iki vukuattan başka dâhilî muharebe-i diniye olmamış. Katolik mezhebi ise dört yüz sene ihtilalat-ı dâhiliyeye sebep olmuş.”
(Bediüzzaman Said Nursî, Mektubat, s. 407-408)

Burada Üstad, Hristiyanlık içinde girilen reform hareketlerini, İslâmiyet’i hedef alan tağyir hareketlerinden ayıran çok mühim bir farka daha işaret etmektedir. Hristiyanlıktaki reform, dinsizlik adına Hristiyanlığa tevcih edilen bir taarruz değildi. Bu, Hristiyanlık içinde bir mezhebin başka bir mezhebe karşı hareketinden ibaretti. İslâmiyet’te ise hak olan mezheplerin esasları birdir. Hepsisi de Resulullah Aleyhissalâtü Vesselâm Efendimiz’in tesis ettiği Ehl-i Sünnet cemaatinde birleşirler. Bu esası değiştirmeyi hedef alan her hareket, Peygamberimiz Aleyhissalâtü Vesselâm’ı ve İslamiyetin kendisini hedef alan bir hareket olacaktır. Nitekim 1950 öncesinde devlet eliyle dinde yapılmak istenen değişiklikler,-haşa- İslâmiyet’i ıslah etmek değil, ortadan kaldırmayı hedef almıştır.

Öyle bir anlayışla yetiştirilen nesilden de Avrupa medenileri değil, bugünün anarşistleri alınmıştır mahsul olarak... Yine İslamiyetle Hristiyanlık arasında Üstad

Hazretleri'nin işaret ettiği bir başka fark, avam ve havassın, yani halk ile idareci zümrenin, zengin ve fakir sınıfların her iki dindeki durumlarıdır. İslâmiyette ruhban sınıfı yoktur.

Bizim dinimiz Allah ile kul arasında bir vasıta kabul etmez. Ortada sadece delil ve yol gösterici vardır. Yani insan, kendisine verilen akıl nimetini kullanarak,

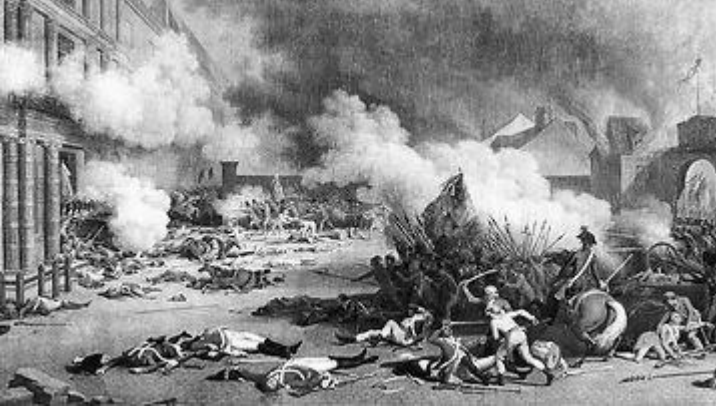
Kur'ân'ı ve Peygamber'i anlamaya çalışır. Onlar ne söylüyor? Dinler. Bakar ki baştan başa hakikattir; tabi olur. Artık rehberi Kur'ân ve Peygamberdir; hedefi yalnız ve yalnız Allah rızasıdır. Bunun dışında kalanlar, olsa olsa rehberi daha iyi anlamasına yardımcı olabilir; İslâmiyet bunun dışında kimseye, başkalarına tahakküm vasıtası olabilecek bir makam vermemiştir.

Ve bir Müslümanın gayesi de Allah rızası olunca, artık başkalarının rızasını kazanmaya, başka kulların önünde eğilmeye tenezzül etmez. İslâmiyet'in bu esasıdır ki, kuvvetlilerde tevazuu, zayıflarda ise izzet-i nefis ve hukuku muhafaza etmiştir. Hıristiyanlıkta ise ruhban sınıfı, Hazret-i İsa Aleyhisselâm'ın güya bir mukaddes vekili sıfatıyla avam üzerinde bir rüchaniyet kazanmıştır. Bu, gururu ve enaniyeti teşvik eden bir unsurdur.

Bu sebepten **Hıristiyanlıkta** mutlak bir eşitlik mefhumu yoktur. Gurur ve tekebbürün kırılması diye bir mesele bahis mevzuu değildir. Gurur ve tekebbürün meydana boş bulması ise, dünyaca servet ve mevki yüksek olanların, kendilerinden aşağı olanlar üzerinde tahakküme yol açmaktadır ve açmıştır. Ayrıca Hıristiyanlık, Bediüzzaman Hazretleri'nin Sünuhat'ın 27'nci sayfasında ifade ettiği gibi, "**zalime karşı miskinliği esas tutar.**" [Bediüzzaman Said Nursî, Sünuhat, s. 27] Yani zalime karşı müdafaayı teşvik etmez. İslâmiyette ise, Hadîs-i Peygamberî ile "En güzel söz, zalimin yüzüne karşı söylenen hak sözdür."

Yine Sünuhat'tan: “Kendini havas zanneden zâlimlere, mazlumîn ve avâmın hücumu ile, Hristiyanlık havassın tahakkümüne yardım ettiğinden parçalanabilir. İslâmiyet ise dünyevî havastan ziyâde avâmın malı olduğundan, esasât itibariyle müteessir olmamak gerektir.”

(Bediüzzaman Said Nursî, Sünuhat, s. 26)» (Mustafa Sungur, Söz Bediüzzaman Said Nursî'nin! Anarşi Sebep ve Çareleri, s. 47-51)

«Yine Hristiyanlığın aksine, İslâmiyette akıl hakimdir. Hristiyanlık taklid, İslâmiyet ise tahkik ister. “Hem Kur’an-ı Hakîm lisanıyla أَفَلَا تَعْقِلُونَ * أَفَلَا يَتَذَكَّرُونَ * أَفَلَا يَتَفَكَّرُونَ gibi kudsî havaleler ile akli istişhad ediyor ve ikaz ediyor ve akla havale ediyor, tahkike sevk ediyor. Onun ile ehl-i ilim ve ashab-ı akla din namına makam veriyor, ehemmiyet veriyor. Katolik mezhebi gibi akli azletmiyor, ehl-i tefekkürü susturmuyor, körü körüne taklit istemiyor.” “...Hristiyan’dan çıkan feylesoflar, dinlerine karşı lâkayt veya muarız vaziyeti alması ve İslâm’dan çıkan hükemaların kısm-ı a’zamı, hikmetlerini esasat-ı İslâmiyeye bina etmesi; yine mühim bir farkı gösteriyor.” (Bediüzzaman Said Nursî, Mektubat, s. 408-409) Burada bir hususu tasrih etmek gerekir. Bediüzzaman Hazretleri’nin

Avrupa ve Hristiyanlığa hücumu, her ikisinin de bozuk kısmınadır. Üstad, Avrupa medeniyetini iki cihetten tenkit eder: Birincisi, Hristiyanlığın bozulmuş ve taassupla vahşete ve zulümlere medar olmuş kısmıdır. İkincisi de, dinden uzaklaşmış, insanlığı imansızlığa ve sefahete teşvik eden kısmıdır.» (Mustafa Sungur, Söz Bediüzzaman Said Nursî'nin! Anarşi Sebep ve Çareleri, s. 52)

«...Bediüzzaman Said Nursî Hazretleri, Hristiyanlıktaki değişimleri şöyle tefsir eder: “Nasraniyet, ya intifa veya ıstifa edip İslâmiyet’e karşı terk-i silah edecektir. Nasraniyet birkaç defa yırtıldı, protestanlığa geldi. Protestanlık da yırtıldı, tevhide yaklaştı. Tekrar yırtılmaya hazırlanıyor. Ya intifa bulup sönecek veya hakiki Nasraniyet’in esasını câmi’ olan hakaik-i İslâmiyeyi karşısında görecek, teslim olacaktır. İşte bu sırr-ı azîme, Hazret-i Peygamber aleyhissalâtü vesselâm işaret etmiştir ki: ‘Hazret-i İsa nâzil olup gelecek, ümmetimden olacak, şeriatıyla amel edecektir.’
(Bediüzzaman Said Nursî, Mektubat, s. 442)

İleride bu hususlarda tafsilata gireceğiz. Şimdilik burada keserek, Türkiye’de anarşinin esas kaynağı diyebileceğimiz Avrupalılaşmak taassubunun bünyemize girişine dönüyoruz.» (Mustafa Sungur, Söz Bediüzzaman Said Nursî'nin! Anarşi Sebep ve Çareleri, s. 53)

Selam ve dua ile.

Nurani Müdafa

Tanzim ve Tasnif: Abdulkadir Çelebioğlu